

stavení propůjčuje, nýbrž právě jen provozování divadelních představení v uvedené budově, a podnikání takto vymezené nazývá podnikem městského divadla. Za spolupodnikatelku tohoto podniku pokládá pak žal. úřad stěžující si město proto, že k provozování divadelních představení propůjčuje budovu městského divadla a poskytuje i určitý personál (divadelního mistra, elektrotechnika, garderobiera atd.), který je placen jedině stěžujícím si městem, z čehož žal. úřad dedukuje, že podnik městského divadla děje se i na účet stěžujícího si města.

Tomuto posléze uvedenému názoru žal. úřadu nebylo však možno přisvědčiti. Neboť, je-li podnikem podrobeným úrazovému pojištění v konkrétním případě provozování divadelních představení v budově městského divadla, může za podnikatele tohoto podniku ve smyslu na-
hoře cit. ustanovení býti uznán jen subjekt tohoto podnikání divadelních představení, jímž se však stěžující si město nemohlo státi již tím, že k provozu divadelních představení propůjčuje svoji budovu a poskytuje na svůj náklad určitý personál, jestliže jinak hospodářské výsledky onoho provozování divadelních představení na vrub stěžujícího si města nepřipadají. Že by hospodářské výsledky onoho provozování divadelních představení na vrub stěžujícího si města připadaly, žal. úřad netvrdí. Ale pak ze skutečnosti, že stěžující si město propůjčuje k provozu divadelních představení svou budovu a poskytuje na svůj náklad určitý personál, nemohl právem dojíti k závěru, že provozování divadelních představení v budově městského divadla děje se také na účet stěžujícího si města a že proto je město to pokládati za spolupodnikatele onoho podniku, úrazovému pojištění podléhajícího.

Č. 12.647.

Vojenské věci. — Řízení správní: * Ustanovení odst. 3 vlád. nař. č. 186/1923 Sb. »k § 96« zákona č. 76/1922 Sb., pokud se týká průkazu o nemožnosti vstupu do československých legií, je kryto zákonem.

(Nález z 18. listopadu 1936 č. 16.223/36.)

V ě ě: Hynek Š. v Lounech (adv. Dr. Maximilián Passer z Prahy) proti rozh. min. nár. obrany v Praze z 10. března 1934 o zápočtu doby pro výslužné.

V ý r o k: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

D ů v o d y: Nař. rozhodnutím nevyhověl žal. úřad žádosti st-le, štábního rotmistra zbrojře v. v., aby mu byla doba ztrávená v zajetí započítána pro výměru výslužného, ježto neprokázal, že neměl možnosti vstoupiti do československých legií (§ 96 odst. 6 zákona č. 76/1922 Sb. a k § 96 odst. 3 vlád. nař. č. 186/1923 Sb.).

Rozhoduje o stížnosti vznesené do tohoto rozhodnutí řídil se nss těmito úvahami:

Stížnost namítá především, že ustanovení vlád. nař. č. 186/1923 Sb. »k § 96« zákona č. 76/1922 Sb. v odst. 3, ukládajícím při žádosti o zápočet služební doby ztrávené v zajetí pro výměru výslužného důkazní břímě žadateli, — o kteréžto ustanovení je nař. rozhodnutí opřeno —

není kryto zákonem č. 76/1922 Sb., který, takového žádného ustanovení nemá. Naopak vyplývá prý z tohoto zákona, že při zamítnutí žádosti o zápočet je věcí úřadu prokázati, že žadateli bylo možno vstoupiti do československých legií. I kdyby však tento výklad zákona nebyl správným, odporuje prý vlád. nař. prve cit. zákonu proto, že je stěžejní zásadou správního řízení, že rozhodující úřad má přihlížeti ke všem pro posouzení případu rozhodným skutečnostem, ať tyto byly stranou v řízení prokázány, nebo vyšly najevo jiným způsobem, ba má ze své úřední povinnosti závažné skutečnosti vyšetřiti. Ze zásady té je prý přípustná výjimka jen potud, pokud zákon sám dovoluje, aby nějaké žádosti bylo vyhověno jen tehdy, když žadatel určité skutečnosti prokázal, resp. aby žádost byla zamítnuta, jestliže tento důkaz se mu nezdařil. Takového ustanovení v zákoně č. 76/1922 Sb. není a nemůže proto ustanovení to, pojaté do vlád. nař. zákon provádějícího, býti považováno za vydané v rámci zákona. Námitky tyto neshledal nss důvodnými.

Zákon č. 76/1922 Sb. o vojenských zaopatřovacích požitcích započítává v § 96 odst. 1 a 4 vojenskou službu ztrávenou v bývalé rakousko-uherské armádě a t. zv. léta válečná pro výměru výslužného. Ze zásady té vyslovuje však v odst. 6 výjimku potud, že »vojenským osobám, které v zajetí — ač jim to bylo možno — nevstoupily do československých legií, nezapočítává se doba ztrávená v zajetí vůbec«. Provádějíc toto ustanovení, normovalo vlád. nař. č. 186/1923 Sb. »k § 96« v odst. 3, že »vojenským osobám, které v zajetí nevstoupily do československých legií, započítává se doba ztrávená v zajetí pouze tehdy, jestliže o to požádají a prokáží, že jim nebylo možno vstoupiti do československých legií«. Po stránce formální nemá zákon č. 76/1922 Sb. ve příčině řízení o nároku žádných ustanovení a zejména nevyslovil, kdo má prováděti důkaz o tom, že žadateli nebylo možno do československých legií vstoupiti. Nutno proto usuzovati, že zákon měl tu na zřeteli všeobecné zásady řízení správního platné ve věcech státních zaměstnanců, nechtěje normovati žádné úchytky (srov. Boh. A 6541/27). Správní řízení jest ovládáno zásadou oficiosnosti, t. j. úřad postupuje z moci úřední, určuje postup řízení, rozhoduje o tom, které důkazy je provésti, a — pokud jde o nezadatelné zájmy veřejné — zjišťuje podle zásady materiální pravdy skutkový stav pro rozhodnutí potřebný. Jde-li však o zadatelné zájmy a práva stran, plyne z povahy věci a ze zásady slyšení strany, kterou je správní řízení rovněž ovládáno, že povinnost úřadu zjistiti skutkové okolnosti pro rozhodnutí závažné za účasti strany neznamená, že by úřad byl povinen ex offio pečovati o ochranu individuálních zájmů strany a zjišťovati z úřední povinnosti skutkový podklad pro jich případné nároky, resp. námitky, nýbrž že strana sama musí se řízení zúčastniti a přispívati k zjištění skutkových okolností pro přiznání nároku jejího rozhodných, a to přednesem konkrétních okolností, zvláště těch, jež podle povahy věci jen ona sama může uvést, jakož i nabídnutím důkazů, jež jen ona může o těchto okolnostech nabízet nebo reprodukovati. Tato její povinnost pak nepřesunuje se na správní úřad a nelze proto ani v případě § 96 odst. 6 zákona č. 76/1922 Sb., kde zápočet služby pro výměru výslužného týká se výhradně zadatelného

subjektivního nároku strany, tvrditi, že by min. nár. obrany postihovalo výlučné důkazní břímě ve příčině okolností rozhodných pro závěr o tom, mohla-li ta neb ona vojenská osoba vstoupiti v zajetí do řad československých legií čili nic (Boh. A 7716/29).

Ustanovení odstavce 3 k § 96 vlád. nař. č. 186/1923 Sb. nelze vykládati tak, že jím byl na jedné straně zbaven úřad povinností, které pro něho vyplývají ze zásady oficiosnosti řízení správního, t. j. prováděti úkony, o nichž byla shora řeč, na druhé straně že jím bylo straně uloženo, aby sama prováděla důkazy o nemožnosti vstupu do československých legií a výsledky jich dala úřadu k dispozici, což by jistě odporovalo smyslu zákona; ale podle zásady spolupráce stran ve věcech, kde se jedná o jejich zájmy, nutno na straně žádati, aby přednesla skutečnosti rozhodné, z nichž lze usuzovati na nemožnost vstupu do legií, a aby o těchto skutečnostech nabídla důkazy, jichž provedení pak — pokud je úřad uzná za relevantní — přísluší z povinnosti úřadu jemu. Také není tím vyloučeno, že by úřad nesměl přihlížeti k jiným skutečnostem pro rozhodnutí závažným, než které byly stranou předneseny, pokud se týče dokázány, resp. že by nesměl sám ex ofo šetření prováděti.

Z toho, co uvedeno, zároveň vyplývá, že v řízení o subjektivních nárocích stran (zaměstnanců státních) nelze straně důkazní břímě o skutkových předpokladech jejího nároku ukládati jen tam, kde to zákon výslovně dovolí, neboť by to znamenalo zvrácení všeobecných zásad správního řízení a nesprávný výklad zásady oficiosity jeho, kdyby se mělo míti za to, že je správní úřad vždy — i když nejde o nezadatelná práva veřejná — povinen z moci úřadu jen sám zjišťovati skutkový podklad nároku strany, ledaže by zákon sám stanovil opak. Vycházel-li tedy zákon č. 76/1922 Sb. z uvedených zásad, které nutno uvést ve vzájemný soulad, nelze uznati, že by vlád. nař. č. 186/1923 Sb. vybočovalo z jeho mezí, jestliže »k § 96« v odst. 3 výslovně vyřklo to, co je v zákoně č. 76/1922 Sb. mlčky předpokládáno, že totiž vojenské osobě, která v zajetí svém do československých legií nevstoupila, uplatňuje-li nárok na zápočet této doby zajetí pro výměru výslužného proti československému státu, povolí se zápočet žádaný, když prokáže, »že jí nebylo možno vstoupiti do československých legií«, kteréžto povinnosti dlužno tedy rozuměti tak, jak bylo právě uvedeno.

V daném případě žal. úřad, jak vidno z důvodů nař. rozhodnutí, neopřel svůj zamítavý výrok jen o skutečnost, že st-l neprokázal, že neměl možnosti vstoupiti do československých legií, a nedovolal se jen prve cit. ustanovení vlád. nař. č. 186/1923 Sb., nýbrž založil výrok i na výsledcích vlastního svého šetření, z něhož dospěl k závěru, že st-l tuto možnost měl, a dovolal se zároveň zákona č. 76/1922 Sb. § 96 odst. 6; postupoval tedy správně ve smyslu cit. ustanovení, jak smysl jeho byl shora vyložen, neobmeziv se jen na slovní výklad cit. vlád. nař. Je proto námitka stížnosti bezdůvodnou.

Rovněž bezpodstatnou uznal nss další námitku stížnosti, že — vycházel-li žal. úřad z názoru, že musí st-l prokázati nemožnost vstupu do legií, — měl st-li poskytnouti možnost, aby okolnost tu prokázal tím,

že měl mu povolití přiměřenou lhůtu, aby si důkazy opatřil, nebo vyslechnouti st-le jako stranu. Jak lze seznati ze správních spisů soudu předložených, vyrozuměl žal. úřad st-le výnosem z 21. června 1933 prostřednictvím okr. doplňovacího velitelství v Mostě, že neuznává správnost tvrzení st-lových obsažených v jeho žádosti z 18. března 1930 za dostatečný průkaz nemožnosti vstupu jeho do československých legií a toto své stanovisko také podrobně odůvodnil uvedením okolností, z kterých usuzuje, že st-l neměl v úmyslu vstoupiti do československého vojska, ač mu to bylo možno, a vyzval st-le, aby se vyjádřil. Tím bylo st-li nejen naznačeno právní stanovisko žal. úřadu, ale byla mu poskytnuta možnost, aby uplatnil potřebná skutková tvrzení svědčící jeho nároku na zápočet a nabídl o nich důkazy. Pro své tvrzení, že bylo povinností úřadu poučovati st-le, aby se pokusil nalézt důkazy, které by svědčily opaku toho, co zjistilo samo min. nár. obrany, a aby tyto důkazy úřadu sdělil, resp. aby úřad sám ex offio povolil st-li lhůtu přiměřenou k opatření případných protidůkazů, nedovolává se stížnost žádné normy a ani nss takové neshledal a ze zásad správního řízení povinnost taková nevyplývá. Bylo tedy na st-li, aby o povolení přiměřené lhůty sám požádal, považoval-li ji k opatření důkazů za nutnou; ale když tak neučinil, nemůže důvodně úřadu vytýkati vadný postup proto, že tento mu lhůty nepovolil.

Námítka, že měl úřad po případě se přesvědčiti o pravdivosti tvrzení st-lových výsledkem jeho jako strany, jest pak lichou proto, že řízení správnímu je tento důkazní prostředek neznám, ježto se nesrovnává se zásadou materiální pravdy v řízení tom platící (srov. Hoetzel: Československé správní právo, str. 318). Sluší-li však vzhledem k ústnímu přednesu st-lova právního zástupce při veřejném líčení rozuměti výtce tak, že st-l měl býti slyšen o s o b n ě, je výtku ta bezdůvodnou proto, že není předpisu, který by úřadu ukládal, aby zásadě slyšení strany vyhověl osobním jejím výsledkem. — — — —

Č. 12.648.

Z a m ě s t n a n c i v e ř e j n í : * Státnímu zaměstnanci-pensistovi lze odepřítí drahotní přídavky ve smyslu § 15 zákona č. 394/1922 Sb. i při toliko přechodném pobytu v cizině.

(Nález z 19. listopadu 1936 č. 15.698/34.)

V ě c: Koloman L. v Lučenci proti rozh. min. vnitra v Praze z 3. března 1934 o odnětí drahotních přídavek.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Zem. úřad v Bratislavě udělil výnosem z 20. července 1932 v dohodě s gen. fin. ředitelstvím pro Slovensko st-li, obec. notáři přeloženému dnem 1. července 1925 do výslužby, k jeho žádosti z 8. července 1932 povolení k pobytu v cizině podle ustanovení § 18 odst. 3 vlád. nař. č. 247/1922 Sb. na dobu od 15. do 29. července 1932. Když st-l podáním z 5. října 1932 žádal o informaci, proč za měsíc září 1932